

Profesionalizacija dela društev lastnikov gozdov

Professionalization of the activities of forest owner associations

Darij KRAJČIČ*, JOŽE MORI**

Izvleček:

Krajčič, D., Mori, J.: Profesionalizacija dela društev lastnikov gozdov. *Gozdarski vestnik*, 64/2006, št. 3. V slovenščini, z izvlečkom v angleščini, cit. lit. 11. Prevod v angleščino Jana Oštir.

Članek obravnava možnosti profesionalizacije dela društev lastnikov gozdov. Model razvija na primeru Društva lastnikov gozdov Mirenske doline. Raziskava ni pokazala prekrivanja dejavnosti društva z drugimi organizacijami v prostoru, ampak povsem izvirne dejavnosti, njihovo dopolnjevanje in poglobljanje. Z aktivnim delovanjem društva je možnost uvajanja sodobnih tehnologij v gozdno delo bistveno večja kot brez njega. Koncentracija poseka, ki je za strojno sečnjo nujni pogoj, je tisti element h kateremu lahko takšno društvo bistveno prispeva. Ko razvoj društva preseže raven ljubiteljske dejavnosti, zahteva zaposlenega strokovnjaka, ki bi lažje in učinkoviteje organiziral društvene aktivnosti. Študij primera je pokazal, da stroški dveh strokovnjakov ne bi presegli 6% prodajne cene lesa pri letnem prometu 20.000 m³, če bi se celotna dejavnost društva financirala le iz tega vira. Seveda je tudi pri profesionalizaciji društva potrebna postopnost.

Ključne besede: zasebni gozdovi, društvo lastnikov gozdov, zaposlovanje, strojna sečnja

Abstract:

Krajčič, D., Mori, J.: Professionalization of the activities of forest owner associations. *Gozdarski vestnik*, 64/2006, Vol. 64/2006, No. 3. In Slovene, with abstract in English, lit. quot. 11. Translated into English by Jana Oštir.

The article discusses the possibilities of professionalizing the work of forest owner associations. The model has been developed on the example of the Association of forest owners of the Mirna Valley. The study showed no doubling of the association's activities with those of other organizations in the same field, rather the contrary – original ideas were manifested, which were supplemented and developed in depth. The association's activities significantly increase the possibilities for introducing modern technologies into work. The concentration of cutting (which is an essential requirement for machine cutting) is the element to which such an association can profoundly contribute. When the association's development transcends the amateur level it requires an employed professional who could better and more effectively manage the association's activities. The study of the Mirna Valley case showed that the costs of two professionals would not exceed 6 % of the sales price of wood at a yearly volume of 20,000 m³, even if all the association's activities were financed from this source. Of course, the professionalization of the association would need to be gradual.

Key words: private forests, association of forest owners, employment, machine cutting

1 UVOD

Dinamičen družbeni razvoj v zadnjih 15-letih je ukinil nekatere prejšnje oblike povezovanja lastnikov gozdov (npr. temeljne organizacije kooperantov pri gozdnih gospodarstvih), nekatere oblike organiziranja so dobile nove vsebine (npr. kmetijske zadruge), nekatere pa so nastale na novo (npr. kmetijsko-gozdarske zadruge, gozdarske zadruge, kmetijsko gozdarska zbornica).

Vse oblike povezovanja imajo neko sistemsko (zakonsko) podlago, določena je tudi njihova vloga v družbenem sistemu in določen tudi način financiranja. Ugotavljamo, da je pri vseh omejenih oblikah vsaj prevladoval če že ni bil edini pristop organiziranja od vrha navzdol.

Očitno pa vse te nove možnosti povezovanja niso bile dovolj za zadovoljevanje vseh potreb lastnikov gozdov. Zato so se v zadnjem času pojavila nove oblike povezovanja lastnikov gozdov, govorimo torej o društvih lastnikov gozdov. Ta so nastala izključno od spodaj navzgor, se pravi na izvirnem interesu članov.

Do konca leta 2005 je bilo v Sloveniji ustanovljeno pet takšnih društev, prvo je bilo Društvo lastnikov gozdov Mirenske doline (MALOVRH 2005). V letu 2004 so v Beli krajini ustanovili

* doc., dr. D.K. univ., dipl. inž. gozd., Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Dunajska 22, 1000 Ljubljana, SLO

** J.M., univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, OE Brežice, KE Mokronog, Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert

Društvo lastnikov gozdov med Kolpo in Lahinjo ter na Koroškem Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline. V letu 2005 so lastniki gozdov v okolici Ljubljane ustanovili društvo Krim, društvi so ustanovili tudi lastniki Prekmurja in Prlekije. Že v letu 1999 so se večji lastniki z različnih koncev Slovenije povezali v Združenje lastnikov gozdov in lovskih upravičencev Slovenije, ki pa se večinoma ukvarja z lovsko problematiko. Omeniti velja tudi dva stojna krožka, Gorjan – Baška grapa ter Bled, ki se ukvarjate pretežno z gozdarsko dejavnostjo ter sta ravno tako registrirana kot društvi.

2 OPREDELITEV PROBLEMA

Društva lastnikov gozdov imajo relativno kratko zgodovino, vendar so se nekatera že zelo uveljavila v svojem okolju. V okviru društev se odvijajo aktivnosti, ki so v interesu članov.

S študijo primera bomo ugotovili:

- ali prihaja pri dejavnostih društva do podvajanja z drugimi javnimi institucijami ali gre za izvirne nove naloge, ki jih do sedaj za lastnike gozdov ni opravljal še nihče,
- kakšne so možnosti nadaljnega razvoja društev, zlasti z vidika uvajanja sodobnih načinov gozdnega dela (npr. strojna sečnja),
- kakšni so stroški poslovanja društev, oziroma kakšne so možnosti za zaposlitev v teh društvih.

3 PRIMERJAVA DEJAVNOSTI DRUŠTVA LASTNIKOV GOZDOV Z DEJAVNOSTMI JAVNIH INSTITUCIJ

Dejavnosti društva lastnikov gozdov povzemamo po Društvu lastnikov gozdov Mirenske doline (MALOVRH 2005):

- Izobraževanje za delo v gozdu.
- Svetovanje pri trženju lesa.
- Sklepanje pogodb s kupci lesa.
- Spodbujanje delovanja strojnih krožkov.
- Svetovanja za izbor izvajalcev del v gozdovih članov.
- Svetovanje za izvedbo gojitvenih in varstvenih del v gozdovih.
- Skupna nabava delovnih sredstev in strokovne literature.
- Sodelovanje pri pripravi gozdnogospodarskih načrtov.

- Zastopanje interesov članov pri prostorskem planiranju.
- Zastopanje interesov članov pri sprejemanju zakonodaje.
- Zastopanje interesov članov pri drugih rabah gozda (npr. lovstvu, turizmu).
- Prijavljanje na razpise za projekte, ki so v interesu članov.
- Popularizacija gozdov članov.
- Sodelovanje s podobnimi društvi doma in v tujini.
- Izdajanje publikacij z gozdarsko vsebino.

Večina dejavnosti je seveda povsem izvirnih in se z dejavnostmi drugih javnih organizacij ne prekrivajo. Če dejavnosti društva primerjamo z dejavnostmi Zavoda za gozdove Slovenije ugotavljamo, da se ponekod dopolnjujejo, ponekod pa morda podvajajo. Zlasti na področju izobraževanja, popularizacije gozdov in izdajanja publikacij z gozdarsko vsebino. Tako je Zavod za gozdove (ZGS) v letu 2004 za lastnike gozdov izvedel (sam ali s pomočjo zunanjih izvajalcev) 115 eno in večdnevni tečajev iz gozdne tehnike, 111 delavnic za gojenje in varstvo gozdov, 81 predavanj in 30 strokovnih ekskurzij (Poročilo 2004). ZGS je v okviru razvoja podeželja ustanovil tudi študijske krožke.

Število izobraževalnih aktivnosti ZGS seveda ni zanemarljivo, vendar še zdaleč ne zadovoljuje vseh potreb lastnikov gozdov po izobraževanju. Poglavitni problem je pomanjkanje sredstev (MORI 2005). Društvo lahko z dodatnim pridobivanjem sredstev (občine, sponzorji, sami lastniki ...) bistveno izboljša stanje na tem področju.

Zelo dobro je, da lastniki gozdov - člani društva poleg gozdarskih strokovnjakov na nekem področju sami popularizirajo gozdove, saj se na ta način tudi ostali lastniki bolj zavedajo pomembnosti gozdov, čeprav mogoče njihovo področje ni najbolj usmerjeno v gozdarstvo.

V Sloveniji kronično primanjkuje poljudno napisanih strokovnih prispevkov in publikacij, ki bi bili dostopni velikemu številu lastnikov gozdov in s pomočjo katerih bi se npr. lahko seznanili tudi z izkušnjami drugih lastnikov gozdov.

Ker delo društva vsaj na začetku večinoma temelji na delu strokovnjakov, ki so zaposleni na

Zavodu za gozdove (sicer zunaj svojega rednega delovnega časa), lahko pride tudi do konflikta interesov. Tako npr. pri gozdnogospodarskem načrtovanju strokovnjak kot delavec ZGS zastopa v večji meri javni interes, kot strokovnjak v okviru društva pa izrazi zasebni. Podobno je konflikt interesov možen na lovskem področju, saj ZGS na eni strani izdeluje lovskogojitvene načrte, hkrati pa strokovnjak ZGS v okviru društva zagovarja zasebne interese članov.

Po drugi strani lahko v isti sapi rečemo, da v dosedanji praksi v obstoječih društvih do konflikta interesov še ni prišlo. Nasprotno, delo terenskih gozdarjev ZGS, ki delujejo hkrati tudi v društvih, je postalo učinkovitejše. Skozi takšno obliko bi bila lahko participacija lastnikov gozdov tako v gozdnogospodarskem, kot tudi pri lovskogojitvenem načrtovanju veliko boljša.

Prekrivanje je na videz možno tudi z dejavnostmi Kmetijsko-gozdarske zbornice (KGZ), ki zastopa interese članov, zlasti na področju svetovanja in izobraževanja lastnikov gozdov. Vendar pa je KGZ brez društev praktično odrezana od svoje baze, zato težko zazna vse potrebe lastnikov gozdov. KGZ tudi na gozdarskem delu nujno potrebuje lokalna združenja lastnikov gozdov. Potrebe lastnikov gozdov po storitvah iz začetka poglavlja na eni in šibkost zbornice za zagotavljanje teh storitev na drugi strani so razlog, da je za to dejavnost še veliko prostora. Podobne procese opažamo tudi v Avstriji.

Razumljivo, da je zlasti v začetni fazi ustanavljanja in delovanja društva aktivno sodelovanje strokovnjakov ZGS na mestu in dobrodošlo. Z razmahom dejavnosti pa bi zaradi razvoja specifičnih dejavnosti društva na eni in konflikta interesov na drugi strani kazalo razmišljati o profesionalizaciji dela v društvu. To pomeni, da bi v društvu zaposlili strokovnjaka ali več, ki bi poklicno opravljali naloge društva.

V nasprotnem primeru, ko sta dejavnosti javne gozdarske službe (ZGS) in dejavnosti zasebnega združenja (društva lastnikov gozdov) združeni v istih osebah, lahko govorimo o podobni organizaciji, ki smo jo v Sloveniji že imeli v okviru temeljnih organizacij kooperantov (TOK). Tam se je namreč v eni organizaciji uveljavljal tako javni kot zasebni interes pri gospodarjenju z gozdovi.

S spremembami v gozdarstvu smo ta model organiziranja prešli in z Zakonom o gozdovih (1993) jasno ločili opravljanje javnih funkcij od zasebnih.

Bistvena razlika med TOK in društvom je v tem, da tako kot skoraj vse organizacije lastnikov gozdov je tudi TOK nastal z zakonom od zgoraj navzdol, medtem ko se v društvo popolnoma prostovoljno združijo tako lastniki kot tudi gozdarški strokovnjaki. Gozdarji ZGS delajo v društvih prostovoljno, brez denarnih nadomestil. Zato so društva del civilne družbe, ki jo potrebujemo tudi v gozdarstvu. Od sodelovanja v društvu imajo korist oboji. Strokovnjaki dosegajo pri svojem delu boljše rezultate, lastniki gozdov pa lahko bolje prodajo svoj les, se več izobražujejo, bolj racionalno opravljajo delo v svojem gozdu itd.

Pomoč strokovnjakov ZGS je najbolj dragocena na začetku ob ustanavljanju in v prvih letih delovanja. Zaradi dobrega obvladovanja terena je tu njihova vloga odločilna. Na začetku delovanja društva gre večinoma za pridobivanje članstva, druženje, spoznavanje ter izvajanje izobraževalnih aktivnosti. Ko pa člani začutijo, da lahko iz društva nastane tudi kaj več in začne društvo opravljati izvirne naloge, kot so skupna prodaja lesa, skupna izvedba del v gozdu itd, pa to presega naloge gozdarjev ZGS tako po vsebini, kot po količini. Zato za uspešno izvedbo teh nalog društvo nujno potrebuje strokovnjaka, ki bo za društvo poklicno opravljal omenjene naloge. Gozdarji ZGS pa mu lahko kot člani društva delo zelo olajšajo.

4 DRUŠTVA LASTNIKOV GOZDOV IN SODOBNE OBLIKE GOZDNEGA DELA

Pri uvajanju sodobnih oblik gozdnega dela (strojna sečnja) v Sloveniji se srečujemo z vrsto težav, ki jih moramo rešiti. Poleg povsem ekoloških in tehnoloških vprašanj (KRC 2002) je v zasebnem sektorju posebej problem zadostne koncentracije poseka, ki je posledica razdrobljenosti gozdne posesti. Krč (2002) tako jakost sečnje na ravni odseka uvršča med ključne kriterije pri določanju pogojev za uvajanje strojne sečnje. Nemške izkušnje kažejo, da je učinkovita strojna sečnja močno povezana s koncentracijo del. Pri tem navajajo količine v razponu od 300 do 500 m³

na zaključenem prostoru, pri čemer jakost sečnje naj ne bi padla pod 25 m³/ha (BUELTEMEIER in sod. 1998).

Ugotavljamo, da zgolj količina možnega poseka, primerne za strojno sečnjo v zasebnem sektorju za dejansko uvedbo strojne sečnje ni dovolj, saj je od odločitve posameznega lastnika parcele odvisno ali bo v odseku na svoji parceli sekal ali ne. Še več. Od lastnika je odvisno tudi, ali bo sečnjo in spravilo izvajal sam z dosedanjo tehnologijo ali ju bo prepustil izvajalcu strojne sečnje. Krč in Košir (2003) ugotavljata, da je v Sloveniji dovolj lesa za strojno sečnjo na ustreznih terenih – celo do 704.000 m³ letno, od tega v zasebnih gozdovih 445.000 m³. Tako bi društvo lastnikov gozdov lahko odigralo pomembno, celo nenadomestljivo, vlogo pri uvajanju strojne sečnje na razdrobljeni gozdni posesti.

Društva se že sedaj veliko ukvarjajo z organizacijo proizvodnje in s tem znižujejo stroške na eni in povečujejo kakovost del na drugi strani (MALOVRH 2005). Z združevanjem članov in ponovnim uvajanjem oddelčnega sečnospravnega načrtovanja bi lahko pospešili tudi uvajanje strojne sečnje, seveda v ustreznih terenskih razmerah.

Dosedanje izkušnje kažejo, da se je zaradi delovanja društva obseg poseka v Mirenski dolini povečal od 22.000 m³ leta 2001 na skoraj 30.000 m³ leta 2004 (Gozdna kronika ZGS).

Poskusni projekt oddelčnega gospodarjenja, ki so ga v Mirenski dolini izvedli leta 2003 je pokazal, da se ob skupnem aktivnem pristopu gozdarjev ZGS in društva lahko učinkovitost gospodarjenja bistveno poveča (MORI 2004).

Ugotavljamo znaten napredek pri gospodarjenju z gozdovi, ki so vključeni v sistem oddelčnega gospodarjenja. Primer kaže, kako je mogoče skozi društvo izpeljati določene ideje kot so skupno izvajanje del, skupna prodaja lesa, skupna nabava delovnih sredstev, izobraževanje za varno delo ipd., ki so jih nekoč poskušali organizirati v okviru TOK-ov. Nekateri, npr. na Koroškem, so bili pri

tem dokaj uspešni, vendar je s prenehanjem obstoja tega načina organiziranja zasebnih lastnikov gozdov prenehala tudi možnost za razvoj na tem področju. Društvo lastnikov gozdov lahko to vrzel zelo kvalitetno dopolni in nadgradi.

Znatno povečan obseg poseka v obravnavanih oddelkih daje bistveno večje možnosti tudi za strojno sečnjo. Preko društva je možno izvesti strojno sečnjo in spravilo, ki bi bila v pogojih posameznega lastnika povsem neizvedljiva.

5 OCENA STROŠKOV DELOVANJA DRUŠTVA IN MOŽNOSTI ZA ZAPOSILITEV

Ko dejavnosti društva prerasejo inicialno fazo, je vse več argumentov za njegovo profesionalizacijo. Pri oceni stroškov delovanja društva smo predpostavili, da bi društvo imelo podobno strukturo stroškov, kot Zavod za gozdove Slovenije, zaposlovalo pa bi do dva gozdarska strokovnjaka, enega z univerzitetno in drugega z visoko oziroma višjo strokovno izobrazbo. Upoštevanje Zavoda za gozdove Slovenije kot podlage za oceno stroškov je upravičeno, saj bi društvo opravljalo po vsebini sicer drugačne po načinu dela pa podobne naloge.

Stroške delovanja društva smo ocenili po finančnem poročilu Zavoda za gozdove za leto 2004. Tak pristop je smotrni in upravičen, ker kadrovska struktura Zavoda približno ustreza tisti v društvu, plače v ZGS so se v letu 2004 uskladile s tistimi v javni upravi, poslovno leto pa sodi med poprečne v okviru poslovanja Zavoda. Zavod je v tem letu zaposloval 747 delavcev.

Stroške delovanja ZGS sestavljajo stroški dela, materialni stroški in investicije.

Stroške dela predstavljajo stroški bruto plač in regresa za letni dopust, prispevki in davki delodajalca, stroški povračil zaposlenim (prevoz na delo, regres za prehrano, dodatno kolektivno zavarovanje), nadomestila plač v zvezi z delom in druge dajatve od plač. Stroške vključuje konto

Preglednica 1: Prvi rezultati projekta oddelčnega gospodarjenja

Število obravnavanih oddelkov	Skupno število lastnikov	Skupna obravnavana površina	Možni posek 1995-2002	Posek do vključno leta 2002	Odkazilo v projektu leta 2003
6	95	145 ha	3.872 m ³	492 m ³	2.500 m ³

464 kontnega načrta ZGS. V letu 2004 so ti stroški znašali 3.516.566 tisoč SIT.

Materialne stroške predstavljajo stroški materiala in storitev (npr. pisarniškega materiala, energije, strokovne literature, vzdrževanja in najemnin, komunalnih storitev, dnevnic in kilometrine, reprezentance itd.), pri čemer smo odšteli stroške gozdnotehniških vlaganj lovišč s posebnim namenom. Gre torej za konte 460, 461, 465, 467 in 468 kontnega načrta ZGS. V letu 2004 so ti stroški znašali 918.476 tisoč SIT.

Vrednost investicij sestavljajo investicije v računalniško opremo, objekte, službena vozila, osebna zaščitna sredstva, pisarniško opremo, telekomunikacije itd. pri čemer smo odšteli investicije v loviščih s posebnim namenom. Običajno ta sredstva predvidimo kot strošek amortizacije. V javnem sektorju ga pogosteje izkazujemo ločeno kot vrednost investicij. V poslovnem letu 2004 je bil v Zavodu za gozdove razkorak med vrednostjo amortizacije in investicij relativno majhen. Vrednost investicij v letu 2004 je na Zavodu za gozdove znašala 190.976 tisoč SIT.

Preglednica 2: Ocena stroškov poslovanja društva, preračunanih na delavca (v 000 SIT)

Vrsta stroška	SIT/delavca
Stroški dela	4.708
Materialni stroški	1.230
Investicije	256
Skupaj	6.194

Vir: Preračunano po finančnem poročilu Zavoda za gozdove za leto 2004

Za delovanje društva z dvema sodelavcema bi tako okvirno potrebovali 12,4 mio SIT letno. Virov za pokrivanje stroškov je v glavnem pet:

- Članarina.
- Prispevek od prodanega lesa in drugih gospodarskih dejavnosti.
- Skrbništvo na gozdni posesti članov društva, ki ne morejo ali ne želijo sami gospodariti na svoji posesti.
- Projekti.
- Donacije.

Ugotavljamo, da bi bil glavni vir prihodkov prispevek od prodanega lesa. Pri tem se zastavlja vprašanje kolikšen delež prodajne cene lesa bi

bil potreben za zagotavljanje teh virov oziroma kolikšna je potrebna količina lesa, da bi bil za lastnike gozdov obstoj takšnega društva še upravičen. Iščemo torej prag rentabilnosti poslovanja društva.

Ocenjujemo, da je prodajna cena lesa fco kamionska cesta na območju, ki ga obsega Društvo lastnikov gozdov Mirenske doline 10.500 SIT/m³. Prevladujejo listavci (80%) s 50% deležem hlodovine po ceni 14.000 SIT/m³, drugo pa so drva in celulozni les s ceno 6.500 SIT/m³ s čimer dosega prodajna cena listavcev 10.250 SIT/m³. 20% je iglavcev, ki poprečno prodajno ceno vsega lesa dvignejo na 10.500 SIT/m³. Ob letnem prometu 20.000 m³, kar predstavlja 210 mio SIT, strošek delovanja društva (12,4 mio SIT) ne bi presegel 6% prodajne cene, če bi bil to edini vir za kritje vseh stroškov delovanja društva.

Ocenili smo, da z združevanjem lastnikov v društvu lahko dosegamo okrog 5% boljše cene na trgu, kot če bi se s prodajo ukvarjal vsak posameznik. Pri stroških pridobivanja smo zaradi istega razloga dosegli določeno znižanje stroškov. Z uvedbo strojne sečnje, kjer je poleg terenskih razmer koncentracija poseka najpomembnejši element zniževanja stroškov, bi bilo zmanjšanje stroškov še večje.

Realno izgleda dvig prodajnih cen minimalen, vendar pa je na področjih s prevladujočim deležem listavcev bistveno bolj pomembno pravilno uvrščanje gozdnih lesnih sortimentov v kakovostne razrede s strani odkupovalcev. Pogosto se dogaja, da odkupovalec ponuja sicer dobre cene vendar gozdne lesne sortimente uvršča tudi za dva razreda nižje kot bi bilo pravilno. Društvo že na začetku izbere zaupanja vrednega odkupovalca, ima pa tudi možnost kontrole ob prevzemu lesa. Poleg tega lahko doseže še druge ugodnosti, kot so krajši plačilni roki, fiksne cene v primeru naravnih nesreč in gradacij škodljivcev, takojšnji odvoz lesa itd. Skratka osnovni namen prodaje lesa preko društva je v tem, da je takšna prodaja za lastnika gozda veliko bolj varna, kot pa če les prodaja sam.

Po informacijah članov društva je strošek sečnje in spravila v Mirenski dolini dokaj nizek, saj stagnira že nekaj let in je v povprečju okrog 2.500 SIT/m³ in le redko preseže 3000 SIT/m³.

Bolj pomembno je, da izvajalec del v gozdu izvede dela kakovostno, kar se v preteklosti pogosto ni zgodilo. Društvo ima veliko boljše informacije kot posamezen lastnik, zato lahko lastniku priskrbi kakovostne izvajalce. Predvidevamo pa, da bo že v kratkem začelo primanjkovati gozdnih delavcev. Tu pa bi si lahko zelo pomagali s strojno sečnjo.

Dodatni viri, ki smo jih že omenili, lahko delovne družstva v finančnem pogledu še izboljšajo.

Seveda je potrebno društvo profesionalizirati postopoma. Glede na to, da je glavni vir financiranja društva dohodek od lesa ter da lastnik lahko proda les komur želi, bi bilo na začetku zelo težko ali skoraj nemogoče pokriti dva zaposlena. Velik uspeh bi bil, če bi eno društvo lahko zaposlilo vsaj enega gozdarja z višjo oz. visokošolsko izobrazbo in se potem postopoma širilo.

Vsaj na začetku bi bila zelo dobrodošla tudi pomoč države, ki bi v svojem prvem evropskem proračunskem obdobju (2004-2006) za ukrep »Ustanavljanje združenj posestnikov gozdov, zato da se pomaga njihovim članom pri izboljšanju trajnostnega in učinkovitega gospodarjenja z njihovimi gozdovi«, lahko pridobila sredstva tudi iz EU, vendar se za ta ukrep ni odločila (MORI 2005). V naslednjem evropskem proračunskem obdobju (2007-2013) pa je podpora predvidena samo za združenja proizvajalcev (Predlog uredbe sveta EU).

6 ZAKLJUČEK

Kljub temu, da danes družstva lastnikov gozdov delujejo na ljubiteljski ravni, je napredek več kot očiten. Zato bi bil glede na dosedanje pozitivne izkušnje delovanja društev, nujen resen razmislek o profesionalizaciji. Nekatera družstva so že na stopnji, ko bi morala z ljubiteljske prestopiti na višjo - profesionalno raven.

Ugotovili smo, da bi lahko družstva svoje poklicne strokovnjake finančno večinoma pokrivala sama. Kljub temu bi bila na začetku zelo dobrodošla pomoč države.

Družstva lastnikov gozdov niso sama sebi namen, ampak so bila ustanovljena zato, da pripomorejo k učinkovitejšemu gospodarjenju z zasebnimi gozdovi. Prostovoljne lokalne organizacije lastnikov gozdov so bile doslej prav gotovo tisti

manjkajoči člen v zasebnem sektorju gozdarstva, zaradi katerega gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v preteklih letih ni bilo takšno kot bi si želeli. Tesno sodelovanje med ZGS kot javno gozdarsko službo, lokalnimi prostovoljnimi društvi ter KGZ kot krovno organizacijo lastnikov gozdov, je ključni pogoj za uspešno in učinkovito gospodarjenje z zasebnimi gozdovi v Sloveniji.

7 VIRI

- BUELTEMEIER, A., FLECHSIG, B., LIEBSCHER, W., PETZOLD, H., WEIKERT, J. 1988. Hochmechanisierte Holzernte, Merkblatt zum Einsatz von Kranvollernten (Harvestern). Saechsischen Staatministerium fuer Landwirtschaft, Ernaehrung und Forsten. Dresden, 49 s.
- KRČ, J. / KOŠIR, B., 2003. Presoja različic omejitve rabe strojne sečnje lesa z vidika terenskih in sestojnih pogojev v Sloveniji. Zb. gozd. in les. 71, s. 5-19.
- KRČ, J. 2002. Sestojne in terenske možnosti za strojno sečnjo v Sloveniji. V: KRAJČIČ, Darij (ur.). Strojna sečnja v Sloveniji: zbornik ob posvetovanju. Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje za gozdarstvo, 2002, str. 21 - 23, zvd.
- MALOVRH, Š. 2005. Pomen povezovanja lastnikov gozdov za razvoj podeželja. GozdV 63, 5-6, s. 269-280.
- MORI, J., 2004. Lastniki gozdov in gozdarsko načrtovanje – tihi nasprotniki ali dejavni partnerji. Zbornik referatov Participacija v gozdarskem načrtovanju, Strokovna in znanstvena dela 119, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana, s. 95-104.
- MORI, J., 2005. Nove priložnosti za slovenske lastnike gozdov pod evropskimi zvezdami. Zbornik referatov Prihodnost gospodarjenja z zasebnimi gozdovi v Sloveniji, Strokovna in znanstvena dela 123, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana, s. 7-25.
- Gozdna kronika ZGS KE Mokronog
 - Poročilo 2004. Poročilo o delu Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2004. Zavod za gozdove Slovenije, 95 s.
 - Predlog uredbe sveta EU o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) – Kompromisno besedilo predsedstva – 27.4.2005, 95 s.
 - Zakon o gozdovih. Ur. l. RS št. 30/93
 - Finančno poročilo Zavoda za gozdove Slovenije za leto 2004. Zavod za gozdove Slovenije, 42 s.